

BIURO RADY MIEJSKIEJ
ZRM. 0003. 118. 2019
Wpł. 23-08-2019
Podpis:

Cieszyn, 13.08.2019 r.

Grupa Radnych
Rady Miejskiej Cieszyna

*Interwista Kieszyn
Proszy o stanowisko*

*Radca Prawny
- Proszy o opinię prawną*

Przewodniczący
Rady Miejskiej Cieszyna
Remigiusz Jankowski

Przewodniczący
Rady Miejskiej Cieszyna
Remigiusz Jankowski

Radca d.w.

Przewodniczący Rady Miejskiej Cieszyna

Remigiusz Jankowski

Remigiusz Jankowski

W związku z nasilającym się podejmowaniem prób podważenia na poziomie samorządowym gwarantowanych konstytucyjnie praw rodzin, w tym praw rodziców i dzieci oraz prawnej tożsamości i ustrojowej pozycji małżeństwa oraz zgodnie z § 7 ust. 1 Statutu Miasta Cieszyn stanowiącego załącznik do Uchwały nr XLIX/530/18 Rady Miejskiej Cieszyna z dnia 25 października 2018 r. w sprawie uchwalenia Statutu Miasta Cieszyn (Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2018 r. poz. 6827) przygotowany został projekt uchwały wraz z uzasadnieniem.

Mieczysław Kluz

*Jan Płon
Mieczysław Mauryś
Franciszek Reuata
Czesławini Płon
Foltyga Rafał*

URZĄD MIEJSKI W CIESZYNIE
SEKRETARIAT BURMISTRZA (2)
Wpł. 27. 08. 2019
L.dz. .... Zał.

Projekt

Uchwała nr .....
Rady Miasta Cieszyn
z dnia .....

w sprawie przyjęcia Samorządowej Karty Praw Rodzin

Na podstawie art 7 ust. 1 pkt 6a, pkt 8 i pkt 16 i art 18 ust.2, pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r, o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018 r. poz. 994 z późn. zm.) w związku z art. 18, art. 47, art. 48 ust 1 i art. 72 ust 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78 poz. 483, z 2001 r. Nr 28 poz. 319, z 2006 r. Nr 200 poz. 1471 oraz z 2009 r. Nr 114 poz. 946) oraz § 7 ust. 1 Statutu Miasta Cieszyn stanowiącego załącznik do Uchwały nr XLIX/530/18 Rady Miejskiej Cieszyna z dnia 25 października 2018 r. w sprawie uchwalenia Statutu Miasta Cieszyn (Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2018 r. poz. 6827)

uchwała się, co następuje:

§. 1 Przyjmuje się Samorządową Kartę Praw Rodzin, stanowiącą załącznik do mniejszej uchwały, jako wyraz obrony wartości poświadczonych w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, w tym: tożsamości małżeństwa jako związku kobiety i mężczyzny, ochrony rodziny i rodzicielstwa, prawa do ochrony życia rodzinnego, prawa rodziców do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniem oraz prawa dziecka do ochrony przed demoralizacją.

§. 2 Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Cieszyna.

§. 3 Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

SAMORZĄDOWA KARTA PRAW RODZIN

Rodzina jest fundamentem ładu społecznego i podstawową wspólnotą społeczną, która stanowi optymalne środowisko rozwoju człowieka. Stanowi niezbędne oparcie dla wszystkich swoich członków, szczególnie najmłodszych i najstarszych.

Żadna zbiorowość nie jest w stanie realizować dobra wspólnego bez udziału rodzin. To od dobrego funkcjonowania rodzin zależy nasza przyszłość.

Samorząd terytorialny jest fundamentem demokratycznego państwa. **Stanowczo sprzeciwiamy się** podważaniu na poziomie samorządowym gwarantowanych konstytucyjnie praw rodzin, w tym praw rodziców i dzieci, oraz prawnej tożsamości i ustrojowej pozycji małżeństwa.

Domagamy się poszanowania konstytucyjnych wartości: tożsamości małżeństwa jako związku kobiety i mężczyzny, ochrony rodziny i rodzicielstwa, prawa do ochrony życia rodzinnego, prawa rodziców do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniami oraz prawa dziecka do ochrony przed demoralizacją.

Stajemy w obronie tych wartości, starając się zapewnić ich poszanowanie poprzez wydanie aktów prawnych i podejmowanie działań wprowadzających w życie następujące rozwiązania:

I. PRAWA RODZICÓW I DOBRO DZIECKA W SZKOLE ORAZ PRZEDSZKOLU

Konstytucyjna zasada pomocniczości umacniająca uprawnienia obywateli i ich wspólnot odniesiona do podstawowej wspólnoty obywateli i komórki społecznej, jaką jest rodzina, jest konkretyzowana w konstytucyjnym prawie rodziców do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniami.

Zadaniem instytucji oświaty jest wspomaganie wychowawczej roli rodziny w sposób, który nie koliduje z konstytucyjnymi prawami rodziców. Rolą oświaty nie jest zastępowanie wychowania rodzinnego. Niestety w praktyce nawet ustawowo gwarantowane prawa rodziców są bardzo często ignorowane w toku wychowania szkolnego i przedszkolnego.

Dlatego konieczne jest przyjęcie przez samorządy **„Kodeksu dobrych praktyk” zawierającego zbiór wzorcowych rozwiązań pokazujących, jak praca wychowawcza szkół może zostać zorganizowana w oparciu o zasadę ich pomocniczości wychowawczej wobec rodziny**. Chociaż dokument taki nie będzie miał wiążącego charakteru, może w zasadniczy sposób wpłynąć na budowę kultury organizacyjnej szkół prowadzonych przez samorząd.

W szkołach samorządowych muszą być przestrzegane ustawowe prawa rodziców, w tym w szczególności wymóg uzyskania zgody rady rodziców na uchwalenie programu

profilaktyczno-wychowawczego oraz na podjęcie współpracy z organizacjami pozarządowymi i wymóg każdorazowego uzyskania zgody rodzica na udział dziecka w zajęciach nieobowiązkowych. Ponadto, właściwą praktyką jest umożliwienie rodzicom aktywnego włączenia się w te procesy, w tym w aspekcie merytorycznym.

Zapewnienie rodzicom możliwości weryfikacji zewnętrznych organizacji oraz materiałów używanych podczas prowadzonych przez nie zajęć nieobowiązkowych powinno następować na dwóch poziomach: zarówno indywidualnie, jak i zbiorowo, poprzez radę rodziców. Dobrą praktyką jest udostępnienie informacji zawierającej nie tylko nazwę, ale też program zajęć oraz profil takiej organizacji każdemu rodzicowi z osobna, w sposób umożliwiający zapoznanie się z treścią tych dokumentów. Podobny mechanizm powinien zostać zastosowany wobec wszystkich innych form działalności dydaktyczno-wychowawczej szkoły lub placówki, które wykraczają poza podstawę programową lub dotyczą zagadnień objętych podstawą programową wychowania do życia w rodzinie, w tym realizowanych w ramach grantów ze środków publicznych.

Dobrą praktyką jest także informowanie przez szkołę rodziców przysługujących im uprawnieniach, nawet, jeśli taki obowiązek nie wynika wprost z ustawy.

Samorząd prowadzący szkołę powinien również **publicznie udostępnić informacje o współpracy szkół z organizacjami pozarządowymi**, podając je w Biuletynie Informacji Publicznej i na stronie internetowej samorządu. Wskazać trzeba przynajmniej nazwy organizacji, na działalność których wydał zgodę dyrektor, oraz określić jaki jest charakter ich aktywności. Dzięki takiemu, rozwiązaniu rodzice będą dysponować wiedzą o funkcjonowaniu szkoły jeszcze przed podjęciem decyzji o powierzeniu jej zadań z zakresu wychowania dziecka.

II. PRAWA RODZIN W POLITYCE SPOŁECZNEJ SAMORZĄDU

Instrumenty polityki społecznej prowadzonej przez samorząd powinny być tworzone z uwzględnieniem kontekstu praw rodziny, jej autonomii i tożsamości.

Programy współpracy z organizacjami społecznymi powinny uwzględniać zasadę wzmocnienia rodziny i małżeństwa oraz wykluczać finansowanie projektów, które godzą w te wartości. Konieczne jest w szczególności wyłączenie możliwości przeznaczania środków publicznych mienia publicznego na projekty podważające konstytucyjną tożsamość małżeństwa jako związku kobiety i mężczyzny lub autonomię rodziny. Także regulaminy samorządowych konkursów dla organizacji społecznych powinny zostać uzupełnione o standardy wzmocniające rodzinę i małżeństwo oraz wykluczające przeznaczanie środków na działania podważające konstytucyjne fundamenty prawa rodzinnego lub godzące w prawa obywateli.

Samorządowe programy profilaktyczne, które mają na celu przeciwdziałanie przemocy i pomoc jej ofiarom, przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii oraz realizację celów polityki zdrowotnej, powinny uwzględniać zasadę poszanowania

integralności rodziny, która może zostać uchylona tylko w sytuacjach wyjątkowych, jak zagrożenie życia lub zdrowia jej członków. Tylko w ten sposób uda się uniknąć patologicznych sytuacji, gdy dochodzi do nieproporcjonalnej ingerencji w życie rodzin, w tym nawet odbierania dzieci, która nie jest uzasadniona jakimikolwiek poważnymi przesłankami.

Konieczne jest także **wykluczenie prawnej dyskryminacji małżeństw i wychowywanych przez nie dzieci w polityce społecznej samorządu.** Zbyt często dochodzi do sytuacji, gdy fakt pozostawania przez rodziców w związku małżeńskim negatywnie wpływa na sytuację dziecka. Dotyczy to w szczególności dostępu do usług i świadczeń oferowanych przez samorząd, których przyznanie jest uwarunkowane złożeniem oświadczenia o statusie samotnego rodzica. Już samo urealnienie tego rodzaju oświadczeń poprzez wprowadzenie znanego w polskim systemie prawnym wymogu, by samotny rodzic przedłożył orzeczenie zasądające alimenty, może wyeliminować korzystanie z tego przywileju przez osoby nieuprawnione oraz zasadniczo ograniczyć skalę dyskryminacji małżeństw.

Ważnym elementem polityki społecznej prowadzonej przez samorząd powinno być także **stworzenie rozwiązań umożliwiających rodzicom wybór pomiędzy różnymi formami opieki nad najmłodszymi dziećmi.** Organy samorządu powinny wprowadzić mechanizmy, które ułatwią rodzicom najmłodszych dzieci wybór pomiędzy opieką domową, instytucjonalną opieką kolektywną i innymi formami opieki nad dzieckiem, pozwalając na realizację zróżnicowanych potrzeb, jakie mają różne grupy rodziców i dzieci. Rozwiązania takie stanowiłyby także udogodnienie dla rodziców, których dzieci nie mogą korzystać z opieki kolektywnej.

Rzeczywiste działanie organów samorządu terytorialnego jest uzależnione nie tylko od obowiązujących norm prawnych, ale także od przygotowania i wiedzy urzędników. Dlatego ważne jest przeszkolenie nauczycieli oraz urzędników, **w tym pracowników ośrodków pomocy społecznej, w zakresie autonomii i prawnej tożsamości rodziny, praw rodziców oraz dobra dziecka.** Uczestnikom szkoleń powinna zostać przekazana rzetelna i wolna od ideologii wiedza o obowiązującym prawie oraz o skutecznych metodach przeciwdziałania zjawiskom niepożądanym, w tym przemocy, uzależnieniom i innym dysfunkcjom, które mogą występować w gospodarstwach domowych i w przestrzeni publicznej. Chociaż, badania empiryczne jednoznacznie potwierdzają, że silne więzi rodzinne skutecznie chronią przed przemocą, na wielu prowadzonych dotychczas szkoleniach ta podstawowa wiedza była bardzo często podważana.

III. PROMOCJA DOBRYCH PRAKTYK DOTYCZĄCYCH PRAW RODZIN W BIZNESIE

Dobre praktyki dotyczące praw rodziny powinny być promowane także w sektorze prywatnym. **Samorząd powinien poprzeć programy certyfikacji przedsiębiorców, którzy przyjęli rozwiązania sprzyjające rodzinie.** Może to nastąpić zarówno poprzez program

certyfikujący rozwiązania adresowane do konsumentów, w tym zniżki dedykowane rodzinom czy udogodnienia dla rodzin z dziećmi, jak i program obejmujący dobre praktyki dotyczące sytuacji pracowników będących rodzicami.

IV. MONITOROWANIE I EGZEKWOWANIE PRAW RODZIN

Dla realizacji praw rodziny kluczowe jest stworzenie skutecznych mechanizmów pozwalających na ich egzekwowanie.

Aby prawidłowo realizować na poziomie samorządowym prawa rodzin, konieczne jest powołanie Rzecznika Praw Rodziny oraz stworzenie samorządowego systemu zgłaszania naruszeń praw rodziny. Rzecznik powinien monitorować przestrzeganie praw rodziny przez instytucje samorządowe, w tym szkoły, oraz interweniować w sytuacjach, gdy dochodzi do ich naruszenia. Rzecznik może prowadzić infolinię lub skrynkę kontaktową umożliwiającą przesyłanie zgłoszeń.

V. TWORZENIE PRAWA PRZYJAZNEGO RODZINIE

Znaczenie praw rodzin nie ogranicza się do rozwiązań, które są ujęte w niniejszej Karcie. Na sytuację rodziny wpływają bezpośrednio także akty prawne, których głównym przedmiotem regulacji jest inna problematyka.

Dlatego **przygotowanie każdego aktu prawa miejscowego powinno poprzedzać określenie, czy wpłynie on na sytuację rodzin oraz na zakres ich praw, w tym praw rodziców i praw dzieci — zgodnie z zasadą *family mainstreaming*.** Jeśli ma to miejsce, każdorazowo należy dokonać wszechstronnej oceny skutków regulacji w tym zakresie. Niedopuszczalne jest w szczególności ograniczenie przez akt prawa miejscowego konstytucyjnych i ustawowych praw rodzin i ich członków.

Wiesław Kluz

UZASADNIENIE

W ostatnim czasie podejmowane są próby podważenia na poziomie samorządowym gwarantowanych konstytucyjnie praw rodzin, w tym praw rodziców i dzieci oraz prawnej tożsamości i ustrojowej pozycji małżeństwa. Najbardziej stanowczy sprzeciw wywołała podpisana przez Prezydenta Warszawy Deklaracja LGBT+, która zawiera nie tylko szereg ideologicznych postulatów naruszających standardy bezstronności światopoglądowej władz publicznych, ale też zapowiedź wprowadzenia do szkół zajęć permissywnej edukacji seksualnej według standardów WHO budzącą zasadnicze wątpliwości z perspektywy konstytucyjnej zasady ochrony dzieci przed demoralizacją. Już wcześniej podobne rozwiązania zostały w węższym zakresie wprowadzone m.in. w Słupsku i w Gdańsku. Wykorzystuje się polskie szkoły do przeprowadzania akcji propagandowych m.in.: „Tęczowy Piątek”.

Po szerokich konsultacjach społecznych, wraz z szeregiem organizacji rodzicielskich i prorodzinnych, zaprezentowana została **Samorządowa Karta Praw Rodzin** stanowiąca potwierdzenie najważniejszych konstytucyjnych zasad i praw. Współautorami Karty są Instytut Ordo Iuris, Centrum Życia i Rodziny, CitizenGo Polska, Fundacja Mamy i Taty, Ruch 4 Marca, Stowarzyszenie Rodzin Wielodzietnych „Szczęśliwy Dom” w Gdańsku, Stowarzyszenie „Dar Życia”, Stowarzyszenie Pedagogów „Natan”, Stowarzyszenie Rodzice Chronią Dzieci.

Przyjęcie Karty przez władze samorządowe zapewni poszanowanie pierwszeństwa i autonomii rodziców w wychowaniu dzieci, zagwarantuje jawność współpracy szkół z organizacjami zewnętrznymi oraz konieczność uzyskania zgody rodziców na udział ich dzieci w kontrowersyjnych zajęciach dodatkowych.

W tych okolicznościach uważa się za konieczne wsparcie działań mających na celu ochronę wartości poświadczonych w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej – tożsamości małżeństwa jako związku kobiety i mężczyzny, rodziny i rodzicielstwa (art. 18), prawa do ochrony życia rodzinnego (art. 47) prawa rodziców do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniami (art. 48 ust. 1) oraz prawa dziecka do ochrony przed demoralizacją (art. 72 ust. 1). Może to nastąpić poprzez wprowadzenie konkretnych rozwiązań zaproponowanych w Samorządowej Karcie Praw Rodzin, która stanowi załącznik do mniejszej uchwały.

Wiesław Kluz

Jerzy Sikora

Janusz Nowak

Janusz Alkorta

Foltych Rafał